

Tilburg University

Zedenzaak is meer dan kille semantiek

van der Aa, S.; Okur, P.

Published in:
De Volkskrant

Publication date:
2011

Document Version
Publisher's PDF, also known as Version of record

[Link to publication in Tilburg University Research Portal](#)

Citation for published version (APA):
van der Aa, S., & Okur, P. (2011). Zedenzaak is meer dan kille semantiek. *De Volkskrant*, 30.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Zedenzaak is meer dan kille semantiek

Suzan van der Aa Pinar Okur

De auteurs zijn als onderzoekers victimologie verbonden aan Intervict, Universiteit Tilburg. Zij vinden het fout dat justitie 'slachtoffers' in zedenzaken sinds dit jaar 'aangevers' noemt.

Per 1 januari 2011 spreken politie en justitie in zedenzaken van 'aangevers' in plaats van 'slachtoffers'. Deze ogenschijnlijk onbelangrijke wijziging in de Aanwijzing opsporing en vervolging inzake seksueel misbruik wijst, in onze optiek, op een achteruitgang in de bejegening van het slachtoffer.

De reden voor de wijziging is dat de term 'aangever' meer recht zou doen aan de objectiviteit in de opsporing en vervolging van zedenmisdriven. Hoewel wordt aangedragen dat men zo open blijft staan voor het feit dat aangiftes ook onjuist kunnen zijn, is deze wijziging

nodig noch wenselijk. Natuurlijk willen we niets afdoen aan het risico op valse aangiften in gevallen van seksueel misbruik.

In een artikel van Anton van Wijk van Bureau Beke (Ten Eerste, 8 maart 2011) werd vermeld dat ongeveer een op de vijf aangiften door minderjarige meisjes van aanranding of verkrachting vermoedelijk vals is. De gevolgen voor degenen tegen wie aangifte is gedaan kunnen desastreus zijn, ook als de aangifte niet tot een veroordeling leidt. De noodzaak om valse of verkeerde aangiften tegen te gaan, willen we dan ook van harte onderschrijven, maar de huidige aanpak is niet de juiste.

De eerste vraag is in hoeverre de objectiviteit van de waarheidsvinding lijdt onder het gebruik van de term 'slachtoffer'. Dit is empirisch niet onderzocht en het lijkt tamelijk ver gezocht dat zedenrechercheurs zich hierdoor laten leiden.

Is de situatie in Nederland werkelijk zo schrijnend dat zedenrechercheurs hun objectiviteit uit het oog

verliezen wanneer de term 'slachtoffer' wordt gebezigd? Als dit echt zo werkt, dan brengt dit eerder de noodzaak voor een herziening van de training van zedenrechercheurs naar voren dan een noodzaak voor de verandering van de terminologie die het slachtoffer mogelijk veel kwaad kan berokkenen.

Het is namelijk maar de vraag of de term 'aangever' daadwerkelijk zo neutraal is. De nieuwe benaming impliceert een zekere terughoudendheid en - in combinatie met de toelichting - zelfs een zeker wantrouwen jegens het slachtoffer.

Voor slachtoffers van zedenmisdriven is het al een zware taak om aangifte te doen en om hun verhaal bewezen te krijgen; volgens onderzoek van Rutgers WPF doet slechts 11 procent van de slachtoffers aangifte. Slachtoffers doen geen aangifte, omdat ze zich schuldig voelen na het misbruik en omdat ze bang zijn dat de politie hen niet serieus neemt. Een negatieve bejegening door de autoriteiten, in de vorm van

terughoudendheid of wantrouwen, zou zelfs kunnen resulteren in secundair slachtofferschap. We moeten niet uit het oog verliezen dat een nog veel groter percentage van de aangiften wél terecht gebeurt.

Overigens is er bij andere misdrijven ook een risico op valse aangiften (bijv. stalking) of sprake van onduidelijkheid over wie nu precies de dader of het slachtoffer is (huiselijk geweld).

Bij deze misdrijven heeft het geen

Waarom wordt in andere zaken de terminologie niet gewijzigd?

gevolgen voor de gebruikte terminologie. Waarom moet er dan wel een uitzondering voor zedenmisdriven gemaakt worden? Waarom is het bij andere misdrijven geen probleem om vóór het oordeel van de rechter toch al van slachtoffers te spreken? Dit is pijnlijk voor slachtoffers van zedenmisdriven, wier geloofwaardigheid per definitie al meer in twijfel wordt getrokken.

Al met al concluderen wij dat de wijziging van de term 'slachtoffer' in 'aangever' en de daarbij behorende motivering een smet is op het blazen van de opsporing en vervolging van seksuele misdrijven. Jammer, want buiten deze kennelijke misstap kenmerkt de Aanwijzing zich juist door een zorgvuldige balans tussen het opsporingsbelang en het recht van slachtoffers op een correcte bejegening met oog voor de gevoelige aard van het misdrijf. Hopelijk erkent het college van procureurs-generaal zijn vergissing en wordt de fout zo snel mogelijk hersteld.